

Treblinkai megsemmisítő tábor (SS-Sonderkommando Treblinka)

A Siedlce–Małkinia vasútvonal mellett fekvő Treblinka a német megszállás alatt a Főkormányzóság (Generalgouvernement) varsói körzetének (Distrikt Warschau) Sokołów járásában helyezkedett el.

1941 júniusától Treblinkában működött a Treblinka I büntető munkatábor, amelyben lengyeleket és zsidókat tartottak fogva. Szervezetileg a varsói körzet SS- és rendőrparancsnoka alá tartozott, és 1944 júliusában számolták fel.

1942 tavaszától 1943 őszéig Treblinkában megsemmisítő tábor működött SS-Sonderkommando elnevezéssel (gyakran Treblinka II-nek is nevezték), s egyike volt annak a „Reinhardt”-akció keretében (Aktion Reinhardt) szervezett három tábornak, amelynek célja a főkormányzósági zsidók megsemmisítése volt. A „Reinhardt”-akciót irányító Odilo Globocnik Lublin körzeti SS- és rendőrparancsnok alá tartozott. A treblinkai tábort a varsói körzetben élő zsidók kiirtására szánták – az első szállítmányok 1942 július 23-án a varsói gettóból érkeztek. Treblinkába más lengyel városokból, valamint Ausztriából, Belgiumból, Bulgáriából, Csehszlovákiából, Franciaországból, Görögországból, Jugoszláviából és a Szovjetunióból is irányítottak zsidó transzportokat. Az áldozatokat négy gázkamrában ölték meg dízelmotorok kipufogógázainak felhasználásával. A holttesteket tömegsírokban, ún. halálgödrökben temették el. 1942 késő őszen megkezdték mind a folyó szállítmányokkal érkező, mind a korábban halálgödrökbe temetett áldozatok holttesteinek elégetését. Ez 1943 őszéig tartott.

A treblinkai tábor parancsnokai sorrendben a következők voltak: Irmfried Eberl SS-Obersturmführer, Franz Stangl SS-Obersturmführer és Kurt Franz SS-Untersturmführer. A személyzetet a Trawnikiban lévő SS-kiképzőtábor SS-katonái és őrei alkották.

1943. augusztus 2-án a táborban fogolyláadás tört ki; mintegy 300 személy megszökött. Közülük sokan az életüket veszítették az üldözés során. A láadás felgyorsította a tábor felszámolásáról szóló döntést. 1943 szeptemberében megkezdték a tábori berendezések leszerelését, területet felszántották és bevetették. Az életben maradt foglyokat Sobibórba irányították.

A treblinkai haláltáborban 750-900 ezer zsidó vesztette életét.

Koncentrációs táborok

